

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Michálika a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci obvineného **A. B.**, pre trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej už len Tr. zák.) na verejnom zasadnutí 19. augusta 2010 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 26. januára 2010, sp. zn. 3 To 71/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) dovolanie obvineného **A. B. s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Senica zo 17. septembra 2009, sp. zn. 3 T 126/2006, bol obvinený **A. B.** uznaný za vinného zo spáchania trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že :

dňa 23. marca 2001 v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. spolu s ďalšou osobou, voči ktorej bolo trestné stíhanie zastavené a dňa 24. marca 2001 v čase od 8.00 hod. do presne nezistenej hodiny opäť s inou osobou, voči ktorej bolo trestné stíhanie zastavené, v H. v rodinnom dome č. X., ktorého je obžalovaný **A. B.** majiteľom a kde bola prihlásená k trvalému pobytu **A. J.**, vypratol bez jej súhlasu všetok jej hnutelný majetok, ktorého zostatková hodnota podľa znaleckého posudku znalca z oboru bytové zariadenie a bytové doplnky Ing. **N. R.** bola najmenej 50 875 Sk (1 688,74 eur) a v daždi ho uložil vo dvore a stodole uvedeného rodinného domu, kde ho ponechal zakrytý nepremokavou plachtou až do dňa 15. novembra 2001 a dňa 22. novembra 2001, kedy ho odtiaľ odviezla polícia,

pričom vnikol do časti domu užívanej A. J. neoprávnene a vypratá jej zariadenie rodinného domu a všetok hnutel'ný majetok bez jej súhlasu ako aj bez rozhodnutia súdu.

Za uvedený trestný čin bol obvinenému podľa § 238 ods. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace s tým, že výkon tohto trestu mu bol v zmysle § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodených s nárokom na náhradu škody odkázal na občiansko – súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Trnave z 26. januára 2010, sp. zn. 3 To 71/2009, zamietnuté ako nedôvodné (§ 319 Tr. por.).

V zmysle § 183 ods. 1 písm. b/, bod 3 Tr. por. rozsudok je právoplatný a vykonateľný, ak zákon síce proti nemu pripúšťa odvolanie, avšak podané odvolanie bolo zamietnuté.

Dňa 27. júla 2010 bolo v predmetnej trestnej veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložené dovolanie obvineného, podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. M. Ď. Tento mimoriadny opravný prostriedok obvinený oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., t.j. že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, a že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

K prvému dôvodu dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) obvinený uviedol, že jeho právo na obhajobu bolo v predmetnom trestnom konaní porušené tak, že prvostupňový i odvolací súd ignorovali jeho námietky týkajúce sa rozporov vo výpovediach svedkov, neakceptoval všetky jeho návrhy na doplnenie dokazovania, skutočnosti svedčiace v jeho neprospech boli tak vyhodnocované nepomerne ku skutočnostiam svedčiacim v jeho prospech.

Čo sa týka druhého obvineným uplatneného dôvodu dovolania (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), tak k tomu uviedol, že súd nemal verifikované okolnosti o spôsobe a rozsahu

užívania domu, nenaplnil subjektívnu stránku trestného činu, nakoľko nebol neoprávnenou osobou, keďže celý dom obýval ako vlastník. A ďalej popisoval genézu a spôsob nadobudnutia nehnuteľnosti, spôsob užívania domu, popisuje jeho rozsah poškodenia a spôsob vykonávaných opráv, rozoberá otázku vecného bremena, namieta postup zástupcu poškodených, žiada vykonať ďalšie dôkazy, namieta hodnovernosť svedkov svedčiacich proti nemu, namietol neexistenciu priamych dôkazov svedčiacich o jeho postavení neoprávneného k užívaniu celého domu, domnieva sa, že bol lživo obvinený a navrhol preto, aby dovolací súd zrušil uznesenie Krajského súdu, nakoľko je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku.

Ostatní účastníci konania (vrátane prokurátora) považovali podané dovolanie za neopodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

V zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych chýb a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

V tejto súvislosti je nevyhnutné zdôrazniť i to, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, ktorými sa v dovolaní odôvodňuje existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Dôvody dovolania je treba chápať materiálne, a preto nestačí na ne len formálne poukázať v podanom dovolaní, aby sa tým vyhovel ustanoveniu § 374 Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ten je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Uvedenou formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené k **náprave právnych chýb** rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Koncepcia dovolania v trestnom práve, osobitne úprava dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., veta za bodkočiarkou „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“, **vylučuje možnosť uplatňovania námietok proti skutkovým zisteniam**. Na podklade uvedeného dovolacieho dôvodu nemožno teda preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Z odôvodnenia posudzovaného dovolania vyplýva, že naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu obvinený vidí predovšetkým v tom, že tak zo strany prvostupňového ako

i druhostupňového súdu došlo podľa jej názoru k nesprávnej aplikácii hmotnoprávneho ustanovenia § 238 Tr. zák., nakoľko obvinený nevníkol neoprávnene do bytu iného.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., úvodom treba zdôrazniť tú skutočnosť, že zákon pre jeho uplatnenie predpokladá nie každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho **zásadné porušenie**. Zásadným porušením práva na obhajobu, zakladajúcim uvedený dôvod dovolania, sa pritom rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a všetkým orgánom činným v trestnom konaní ako aj súdu je uložené umožniť osobe, proti ktorej sa konanie vedie, uplatnenie jej práv. Zmyslom tejto základnej zásady je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a tiež k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutiu.

Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený B. mal v konaní pred súdom možnosť navrhnúť, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy aj zákonným spôsobom rozhodli. Taktiež všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, zákonné ustanovenia dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že obvineným vytýkané údajné procesné pochybenie nie je spôsobilé naplniť dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., a teda že v danom prípade k zásadnému porušeniu práva na obhajobu nedošlo.

Ako vyplýva z odôvodnenia predmetného dovolania naplnenie prvého dovolacieho dôvodu obvinený nachádzal aj v tom, že tak prvostupňový ako i odvolací súd ignorovali jeho námietky týkajúce sa rozporov vo výpovediach svedkov svedčiacich v jeho neprospech a svedkov svedčiacich v jeho prospech a tieto rozpory vyhodnotili v jeho neprospech. Obvinený má teda za to, že skutočnosti svedčiace v jej neprospech boli vyhodnocované nepomerne ku skutočnostiam svedčiacim v jej prospech.

Je zrejmé, že vyššie uvedené námietky smerujú k skutkovým zisteniam, resp. poukazujú na vady skutkové, a preto sa nimi dovolací súd s ohľadom na už skôr uvedené nezaoberal.

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa spôsobu užívania nehnuteľnosti, či poškodená mala svoju izbu uzamknutú, či potreba rekonštrukcie si vyžiadala vniknutie do jej izby a vypratanie jej vecí, aké bolo oprávnenie poškodenej v dome bývať a pod., treba uviesť iba toľko, že týmito obvinený opäť napáda skutkové zistenia prvostupňového i druhostupňového súdu, (ako aj tunajšieho súdu uvedené v rozsudku sp. zn. 1 Tz 37/2005, z 25. januára 2006), ktorými je ale dovolací súd viazaný a ktoré teda **nemôže skúmať ani meniť**.

Záverom treba uviesť, že ustanovením § 238 Tr. zák., o trestnom čine porušovania domovej slobody, je chránená sloboda obydlija oprávneného užívateľa bytu pred neoprávnenými zásahmi kohokoľvek, teda aj samotného vlastníka nehnuteľnosti. Bytom je pritom potrebné rozumieť obytné miestnosti aj s príslušenstvom. Užívateľ bytu je teda chránený aj proti vlastníkovi a to dokonca aj vtedy, keď má vlastník vykonateľné rozhodnutie k vyprataniu užívateľovho bytu, čo v danom prípade obvinený ani nemal. Za násilie (ods. 2 § 238 Tr. zák.) je možné považovať svoj mocné vypratanie bytového zariadenia nachádzajúceho sa v byte, teda nie je pravdivé tvrdenie obvineného, že došlo k zmene kvalifikácie preto, že násilie z jeho strany nebolo preukázané, ale preto, že súdy aplikovali ustanovenie § 88 Tr. zák.

S ohľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, a písm. i/ Tr. por. v posudzovanej veci nie sú dané, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného A. B. odmietol na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

P o u č e n i e : Protí tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. augusta 2010

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová